Voortgangsrapportage centrum Gorredijk

Onderwerp: proces visieontwikkeling Gorredijk

1. Inleiding:

Het centrum van Gorredijk vormt een compact en levendig dorpshart met een divers aanbod aan winkels, horeca en voorzieningen. De Hoofdstraat, de Langewal en de pleinen zijn de plekken, het kloppend hart waar inwoners en bezoekers elkaar ontmoeten. Hier is ruimte voor detailhandel, dagelijkse boodschappen en sociale activiteiten. De ligging aan de vaart en de aanwezigheid van terrassen geven het centrum een aantrekkelijke en gastvrije uitstraling.

Tegelijkertijd staat het centrum voor uitdagingen, zowel op de korte als op de lange termijn. Stilstand betekent achteruitgang, ook voor een centrum als dat van Gorredijk. Blijvende aandacht is nodig voor onder meer parkeren, leegstand, de invloed van online winkelen, leefbaarheid en verkeersstromen.

Om deze uitdagingen gezamenlijk aan te pakken, is het belangrijk dat de betrokken partijen, namelijk de winkeliersvereniging WHI, de gemeente Opsterland en Plaatselijk Belang samenwerken aan een gedeelde toekomstvisie. Deze visie moet breed gedragen worden en richting geven aan toekomstige projecten en initiatieven in het centrumgebied.

Met deze voortgangsrapportage willen we komen tot een helder proces en een duurzame samenwerking tussen de partijen, met als doel een toekomstbestendige visie voor het centrum van Gorredijk.

2. Inkadering van het gebied:

Het uitgangspunt is het gebied zoals is omlijnd in de volgende schets:

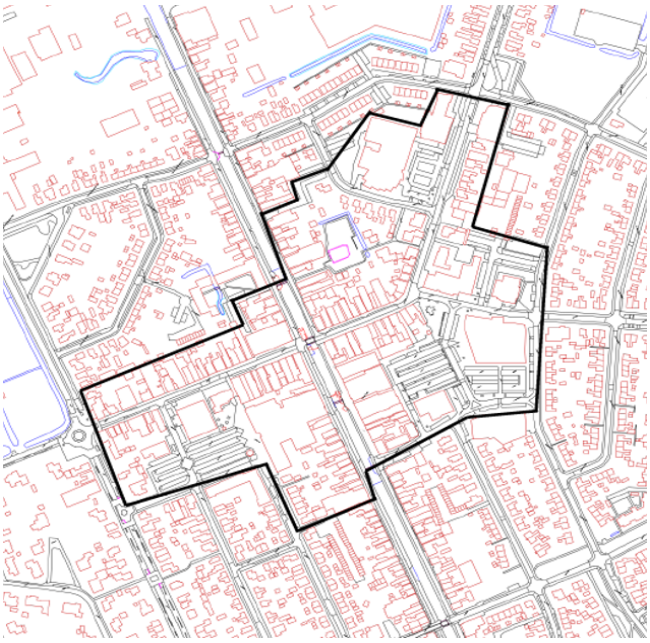

2.1 Verschillende partijen hebben in het verleden al plannen opgesteld, namelijk:

- Detailhandelvisie 2024 van de gemeente Opsterland
- Dorpsvisie Gorredijk (Van Plaatselijk Belang)
- “Toekomstvisie Gorredijk 2030” (De Gordyk foarût) (van WHI, met 9 projecten)
- Het centrumplan Gorredijk is een vervolg uit de ‘’Toekomstvisie Gorredijk 2030’’ (van WHI met 3 van de eerdergenoemde 9 projecten)
- Quick scan Gorredijk 2024-2040 (intern ambtelijk document)
- SWOT-analyse gemeente Opsterland (van Provinsje Fryslân, oktober 2024)

De detailhandelvisie is in de raad van januari 2025 vastgesteld. Winkeliers(verenigingen) in Opsterland hebben hiervoor hun inbreng geleverd. De andere plannen zijn niet, of deels integraal opgesteld en het is ook niet geheel duidelijk met welk doel/verwachtingen deze plannen zijn gemaakt.

2.2 Detailhandelsvisie

Bij het vaststellen van de Detailhandelsvisie zijn de volgende punten besloten:

1. De ‘Detailhandelsvisie 2024, samen kansen creëren’ vast te stellen;
2. Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 een bedrag van € 15.000, - per jaar beschikbaar te stellen voor de aanjaagfunctie en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat;
3. Voor het jaar 2027 een bedrag van € 10.000, - beschikbaar te stellen voor de centrummanager Gorredijk en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat;

Daarnaast is een gewijzigde motie aangenomen ‘Aan de slag met lokale ontwikkelings- en marketingplannen’ met het verzoek aan het college om:

1. Plannen voor detailhandel alleen te ondersteunen indien ondernemers zelf zitting nemen in de organisatie en ‘eigenaarschap’ nemen voor de plannen. De gemeente Opsterland treedt bij de plannen faciliterend op;

2. Indien aan de voorwaarden van punt 1 wordt voldaan, het Masterplan Gorredijk en het marketingplan Beetsterzwaag te omarmen en, in samenwerking met de ondernemers(verenigingen), binnen enkele maanden een organisatiestructuur, planning, fasering, prioritering en een voorstel voor financiering te realiseren;

3. Ureterp en alle andere dorpen te faciliteren in de ontwikkeling en uitvoering van plannen, indien deze worden gepresenteerd door lokale ondernemers;

4. Bij de Begroting 2026 de raad te informeren over de status van de verschillende detailhandel projecten inclusief de benodigde (onder andere financiële) bijdrage van de gemeente;

3. Doel Centrumvisie

Op basis van de richting die de gemeenteraad aan het college heeft meegegeven, is in deze voortgangsrapportage het proces voor het opstellen van een centrumvisie voor Gorredijk beschreven. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij de plannen die al gemaakt zijn. Het doel is om samen te komen tot een breed gedragen visie die als leidraad kan dienen voor alle toekomstige ontwikkelingen die het centrum van Gorredijk direct of indirect beïnvloeden.
De benadering die we voorstaan is het principe van de gouden cirkel, die uitgaat van de Why, How, What benadering.
Samengevat ziet dat er als volgt uit:

- **Waarom (Why)** – *Wat is onze drijfveer?*
  - Waarom willen we het centrumgebied ontwikkelen?
  - Wat is de maatschappelijke waarde of het grotere doel?
  - Denk aan: leefbaarheid, lokale identiteit, toekomstbestendigheid, ontmoeting, economie.
- **Hoe (How)** – *Hoe gaan we dat doen?*
  - Welke uitgangspunten hanteren we?
  - Hoe zorgen we voor samenwerking, draagvlak en haalbaarheid?
  - Bijvoorbeeld: participatie met ondernemers en inwoners, duurzame inrichting, fasering.
- **Wat (What)** – *Wat gaan we concreet doen?*
  - Welke maatregelen, projecten of ingrepen stellen we voor?
  - Denk aan: herinrichting van straten, herbestemming van de oude Skâns, vergroening, winkelstructuur, evenementenruimte.

Opmerking: Behandelpunten die betrekking hebben op de centra van Beetsterzwaag en Ureterp worden hier niet besproken, met uitzondering van DNWS (De Nieuwe Winkelstraat).

4. Rol DNWS

DNWS (De Nieuwe Winkelstraat) ondersteunt gemeenten, ondernemersverenigingen en andere lokale partijen bij het toekomstbestendig maken van winkelgebieden. DNWS zorgt voor een verbindende rol door het proces van gezamenlijke visievorming te begeleiden. Ze brengen stakeholders bij elkaar, delen praktijkkennis en helpen bij het formuleren van een gedragen koers voor het centrum. DNWS biedt ondersteuning in de vorm van werksessies, analyses, netwerkbijeenkomsten en hebben toegang tot relevante expertise, met als doel een vitaal en aantrekkelijk dorpshart.
Als de gemeente lid wordt van deze club, dan kunnen gemeente en besturen van winkeliersverenigingen uit alle dorpen in de gemeente een beroep op DNWS doen.

5. Werkgroep Centrumvisie Gorredijk

5.1 oprichten en samenstelling
We richten een werkgroep “Centrumvisie Gorredijk ”op. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van WHI, Plaatselijk Belang Gorredijk en de gemeente. DNWS is hierin adviserend en ondersteunend aan de leden van de werkgroep. Per deelnemende partij kunnen maximaal twee vertegenwoordigers in de werkgroep zitten.
Met de besturen van de genoemde partijen is overleg geweest en zij staan er positief in.

5.2 Taken en werkwijze
De werkgroep benoemd de belangrijkste thema’s voor het centrum van Gorredijk en werkt deze mogelijk (deels) uit. De positie van de werkgroep is dat er zelfstandig kan worden gewerkt en geadviseerd. Als het nodig is, kan de werkgroep een externe deskundige raadplegen. De thema’s die in de visie benoemd worden, kunnen in een vervolg stadium leiden tot concrete plannen, die uitgevoerd kunnen worden.

5.3 Project “Langewal als Place to be”:

Een van de projecten uit het Masterplan “Langewal als place to be”is een goede ontwikkeling. Dit uit zich in het centrum van Gorredijk tot een levendige strook langs de Opsterlandse Compagnonsvaart met terras activiteiten en passerende pleziervaart bootjes. Op dit moment wordt er een hotelvoorziening gebouwd, waarbij ook een terras mogelijkheid gecreëerd gaat worden. De WHI zou dit als een van de eerste projecten uit het Masterplan verder vorm willen geven.
Inmiddels zijn hier op basis van het beoordelen van het onderhoudsniveau werkafspraken gemaakt om hier met beperkte middelen werkzaamheden te verrichten. Financieel gezien worden de kosten hiervan gedeeld door WHI en gemeente.
Onder het thema “Gastvrij Gorredijk” kan de werkgroep hier een voorzet voor (laten) uitwerken. Het gebied biedt kansen om nog verder door te groeien als een gastvrije zone waar de bezoekers van het winkelgebied nog wat langer kunnen verblijven.

6. Financiën:

- Er is voor 2025, 2026 en 2027 € 15.000, - per jaar beschikbaar gesteld voor de aanjaagfunctie. Dit bedrag is in te zetten voor Beetsterzwaag, Gorredijk en Ureterp.

- Voor het jaar 2027 is een bedrag van € 10.000, - beschikbaar voor de centrummanager Gorredijk.

- Er is vanuit de perspectiefbrief € 30.000, - beschikbaar gesteld, specifiek bedoeld voor Gorredijk. De beschrijving in de perspectiefbrief luidde als volgt:

  - ✓ *Bij de uitvraag om met een concreet plan te komen, blijkt dit een lastige opgave voor de ondernemersvereniging in Gorredijk (WHI). Het plan dat we hebben ontvangen, bevat nog geen financiële en organisatorische onderbouwing. Daarnaast is er nog geen draagvlak gecreëerd, omdat er geen consultatie heeft plaatsgevonden met belangrijke stakeholders zoals ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners en Plaatselijk Belang. Hier wordt op dit moment aan gewerkt door o.a. de WHI.*
  - ✓ *Met ondersteuning van de gemeente wordt gewerkt aan een solide basis voor de organisatie. We vragen alvast financiële middelen aan, zodat we, zodra de ontwikkeling verder gevorderd is, financieel kunnen bijdragen. Het is belangrijk dat we alle genoemde stakeholders actief betrekken bij het proces, zodat we gezamenlijk een plan kunnen ontwikkelen dat breed gedragen wordt.*

  Het oprichten van de hier beschreven werkgroep past binnen dit bestuurlijke kader en kan leiden tot een verbinding tussen de verschillende partijen.

- Het lidmaatschap voor DNWS kan worden betaald uit het reguliere Economische Zaken budget. Dit gaat om € 1342,- per jaar.

7. Opdracht aan de werkgroep:

- Ontwikkel gezamenlijk een “Centrumvisie Gorredijk” als kapstok voor concrete plannen in het centrumgebied van Gorredijk.
- Besteed in dit proces ook ruimte voor een participatieproces wat aansluit bij de onlangs door de gemeenteraad vastgestelde “Participatieverordening gemeente Opsterland”. Doelgroepen in dit verband zijn o.a.: Winkeliers, omwonenden, vastgoedeigenaren, onderwijs etc.
- Breng deze visie ter besluitvorming/goedkeuring binnen de achterban van de deelnemende partijen, waarbij DNWS als onpartijdige deskundige een rol gaat spelen.

- Houd het plan “Langewal als place to be” als aandachtspunt in de visie en werkt dit uit naar een hoger uitstralingsniveau.